

**Verksamhetsberättelse 2016
Dalarnas Fornminnes-
och Hembygdsförbund**

**Korgmakare Martin Liljedahl i arbete under
Hembygdens helg 2016 på Skansen i Stockholm.**

Foto: Erik Thorell

Innehåll

- 5 Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbunds
årsberättelse
- 18 Från Dalarnas bygder
- 30 Medlemsföreningar i DFHF

Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbunds verksamhetsberättelse 2016

Styrelsen för Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund (DFHF) får härmed avlämna sin verksamhetsberättelse för år 2016.

Styrelsen

Styrelsen har under året haft fem sammanträden: den 3 mars, 6 april och 6 oktober på Dalarnas museum, den 1 juni på Herrgården i Lindsnäs och den 13 december på Länsstyrelsen i Falun. Årsstämman hölls den 23 april på Dalarnas museum och i samband med den ett konstituerande möte för styrelsen. Arbetsutskottet har sammanträtt vid 6 tillfällen.

Styrelseledamöter, revisorer och ersättare har under året varit:

Ledamöter och ersättare valda till årsstämman 2017:

Ylva Thörn, ordförande

Staffan Nilsson, Falun, förste vice ordförande

Anna-Karin Andersson, Nyhammar, andre vice ordf.

Jon Bodin, ledamot, Säter

Inga A:son Murmester, ledamot, Svärdsjö

Gertrud Ilis, ersättare, Djura

Ledamöter och ersättare valda fram till årsstämman 2016:

Jan-Olof Montelius, ledamot, Falun

Birgitta Sandström, ledamot, Falun

Per Kåks, ledamot, Hedemora

Margaretha Hedblom, ledamot, Malung

Bertil Bellander, ersättare, Ore

Tjänstemän

Christer Björklund, landsantikvarie, ständig plats i styrelsen fr.o.m. 2016-03-03

Per Sundström, skattmästare t.o.m. 2016-10-06

Anna Brorsson, skattmästare fr.o.m. 2016-10-06

Erik Thorell, hembygdskonsulent

Revisorer och ersättare valda fram till årsstämman 2016:

Ordinarie: Inga Gruvris, Leksand och Anders Jonsson, Sundborn

Ersättare: Hans Jonsson, Sundborn och Mats Zetterström, Bjursås.

Valberedning har varit Thomas Björklund, Bjursås, Ulla Berglund-Brasch, Falun och Svante Modin, Rättvik.

Årsstämmans val

Vid årsstämman den 23 april valdes landshövding Ylva Thörn till ordförande.

Till ordinarie styrelseledamöter för två år (2016-2018) valdes:

Jan-Olof Montelius, Falun, Birgitta Sandström, Falun, Kristoffer Olerås, Stora Skedvi, Olle Tranberg, Transtrand

Till ersättare för två år valdes: Per Kåks, Hedemora

Som revisorer fram till årsmötet 2017 omvaldes Inga Gruvris, Leksand, och Anders Jonsson, Sundborn.

Som ersättare för samma tid omvaldes Mats Zetterström, Bjursås och Hans Jonsson, Bjursås.

Till valberedning utsågs Thomas Björklund, Bjursås (sammankallande), Ulla Berglund-Brasch, Falun och Svante Modin, Rättvik.

Vid styrelsens konstituering efter årsmötet valdes Staffan Nilsson till förste vice ordförande och Anna-Karin Andersson till andre vice ordförande. Per Sundström valdes som förbundets skattmästare. Christer Björklund valdes till sekreterare och hembygdskonsulent Erik Thorell till protokollförare. Till arbetsutskott valdes Staffan Nilsson, Anna-Karin Andersson, Birgitta Sandström.

Till arbetsutskottet adjungeras hembygdskonsulent Erik Thorell och DMs administrativa chef/ekonom tillika skattmästare.

Representation

Följande ledamöter representerar DFHF i Stiftelsen Dalarnas museums styrelse: Staffan Nilsson som vice ordförande, Anna-Karin Andersson, Jan-Olof Montelius och Birgitta Sandström som ordinarie ledamöter. Per Kåks, Jon Bodin, Inga Murmester och Gertrud Ilis är ersättare i nämnd ordning. Som revisor utsågs Inga Gruvris. Staffan Nilsson har representerat förbundet som ledamot i Knis Karl Aronssons minnesfond. Inga Gruvris har varit revisor. I Stiftelsen Danielsgården i Bingsjö representerades förbundet av Svante Modin, med Sune Garmo som ersättare, platserna vakanta vid årsmötet. Representanterna utsågs av styrelsen 2016-10-06. Förbundets suppleant i Stiftelsen Husbyringen har varit ordföranden i Husby

hembygdsförening Ingvar Damm.

I Dalarnas Försäkringsbolags Kulturstiftelse representerades förbundet av Karin Perers. Förbundets representant i Hembygdsförsäkringen, Kurt Fosselius, avsåg sig uppdraget under hösten. I hans ställe utsågs Hans Jonsson, Bjursås på styrelsemötet 2016-12-13. I SHFs ordföranderåd har förbundet representerats av Staffan Nilsson med Anna-Karin Andersson som ersättare. Anna-Karin Andersson är ledamot i SHFs styrelse.

DFHF har representerats av Staffan Nilsson i styrgruppen för Länsstyrelsens ”Kulturmiljöprogram för Dalarna”.

DFHF har varit representerat i Länsstyrelsens Naturvårdsråd.

DFHF har varit medlem i Dalmålsakademien.

DFHF är ett landskapsförbund som är medlem i Sveriges Hembygdsförbund (SHF). SHF:s riksårsstämma hölls 2016 i Stockholm med anledning av SHFs 100-årsjubileum. Förbundet representerades av Staffan Nilsson, Birgitta Sandström, Per Kåks och Erik Thorell. Staffan Nilsson har representerat DFHF vid Sveriges Hembygdsförbunds förtroenderåd och ordförandeträffar.

Medlemmar, medlemskap och medlemsavgifter

DFHF har 91 medlemsföreningar med cirka 20 000 medlemmar samt 1171 stödjande enskilda medlemmar.

Stiftelsen Hildasholm, Leksand, har antagits som stödjande- förening/stiftelse i förbundet.

CTH:s Vänförening, Borlänge, har antagits som medlemsförening i förbundet. Medlemsavgiften för stödjande enskilda medlemmar har varit 250 kr. Stödjande medlemsföreningar i förbundet utan enskilda medlemmar (t.ex. Dalarnas idrottsmuseum) betalar 1 500 kr för sitt medlemskap i förbundet. Hembygdsföreningar betalar 300 kr i medlemsavgift plus 15 kr per medlem (13 kr till Sveriges Hembygdsförbund och 2 kr till Dalarnas Hembygdsförbund) med ett ”golv” på 1050 kr och ett ”tak” på 7800 kr.

ÅRSSTÄMMA

Årsstämman hölls lördagen den 23 april på Dalarnas museum med närmare ett hundratal delegater och intresserade. Mötet inleddes med ordinarie stämmoförhandlingar.

Två motioner förelåg på årsmötet: a. Motion från Lima hembygdsförening angående ökade anslag för vård av föreningarnas byggnader.

b. Motion från Våmhus hembygdsförening angående sotning av kulturhistoriska byggnader.

Båda motionerna bifölls och sändes med kommentarer till SHFs årsstämma 2016. Båda motionerna har också där vunnit bifall.

Utmärkelsen Årets hembygdsbok i Dalarna 2016, delades ut till Sollerö hembygdsförenings årsbok "Sool-Öen 2015", med motiveringen: *I boken Sool-Öen 2015 hörs en symfoni av röster, från dåtid till nutid, som låter läsaren ta del av den bredd, mångfald och gemenskap hembygdsvrörelsen rymmer. De enskilda människornas betydelse för att tillvarata och vara medskapare av kulturarvet har en central plats. Naturen och människorna på ön illustreras vackert och omsorgsfullt i det väl valda bildmaterialet.* Diplom och blommor överlämnades till Sollerö hembygdsförenings ordförande Anders Berg och Sool-Öens mångåriga redaktör Margit Andersson.

I juryn ingick Lena Nordesjö, Margaretha Hedblom och Satu Sundström.

Förutom information från förbundet om Jubileumsåret och Hembygdens helg i Stockholm, hölls två föreläsningar. Inga Murmester föreläste om "Hur förmedlar vi det lokala kulturarvet". Kalle Eklund föreläste om "Wikimedia som kulturförmedlare".

Två av berättarna på Berättardagarna. Peter Carlsson och Aino Trosell.

Foto: Susanne Nyhlén, 2016

Hembygdsföreningarna från Stora Skedvi och Svärdsjö visar sin verksamhet på mässan. Foto: Erik Thorell 2016

BERÄTTARDAGAR – MUSEIMÄSSA

Med anledning av Sveriges Hembygdsförbunds 100-års jubileum – Hembygdens år 2016 - anordnades en mässa i form av Berättardagar på Dalarnas museum. Berättardagarnas syfte var att marknadsföra lokala hembygdsföreningar och museer i Dalarna och deras viktiga roll i berättandet av landskapets historia och traditioner, samt att öka deras attraktionskraft som besöksmål.

I montrarna presenterades föreningarnas verksamhet, med tonvikt på böcker, tidskrifter och filmer som de producerat. Det var också ett tillfälle att marknadsföra 2016 års sommarprogram och att värva medlemmar. Vuxenskolan medverkade med workshops om berättande och berättarkaféer för hembygdsföreningarna och information om SHFs digitala plattform för inspelning av berättelser.

Programmet innehöll berättelser för barn och vuxna vid flera tillfällen under dagarna, inspelning av berättelser under temat ”mötesplatser” och interaktiva aktiviteter för barn. Berättelserna framfördes av, Peter Carlsson, Aino Trosell,

Annacari Jadling, Åsa Backéus, Birgitta Sandström, Inga Murmester och Joko Multikulturell Förening

Mässan arrangerades i samarbete med Dalarnas museum, Sveriges Hembygdsförbund, Studieförbundet Vuxenskolan, Dalarnas Tidningar, Kristinegymnasiets Hotell- och Turismprogram. Allmänhet, skolor och kommunrepresentanter var inbjudna.

Totalt var det 20 utställare varav 13 var lokala hembygdsföreningar. Mässan besöktes av 1 500 personer. Utvärderingen visade på mycket nöjda deltagare och besökare.

HEMBYGDENS HELG PÅ SKANSEN

Vid SHRs 100-års jubileums fest, Hembygdens helg på Skansen i Stockholm, representerades DFHF av Våmhus hembygdsförening som ställde upp med tre hårkullor och tre korgmakare klädda i dräkt. Deras hantverksdemonstration blev mycket uppskattad av besökarna. På lördagen besöktes Skansen av 11 110 personer. Söndagen bjöd på något sämre väder men det kom ändå 4 790 besökare. Lördagskvällen var festkväll på Galejan med temat - ”En kväll i Folkparken” – där

Kulturminister Alice Bah Khunke samtalar med korgmakaren Martin Liljedahl från Våmhus under Hembygdens helg på Skansen. Foto: Erik Kajander 2016.

det bjöds på musik, mat och dans. Till den högtidligare delen hölls tal av Prins Carl Philip. Prinsessan Sofia delade ut diplom till de tre föreningar som tilldelades utmärkelsen ”Årets Hembygdsförening”. Talade gjorde också Skansenchefen John Brattmyhr och Sveriges Hembygdsförbunds ordförande Birger Svanström m.fl. Helgen blev ett mycket lyckat och uppskattat evenemang där många kontakter knöts och erfarenheter utbyttes.

De medverkande slöjdarna från Våmhus var: Anna Krång, Eva Svensson, Gerd Dahl, Erik Kajander, Jan Matsson och Martin Liljedahl.

HÖSTFEST

Lördagen den 3 september arrangerade Dalregementets museer och Föreningen Rommehed tillsammans med Dalarnas Hembygdsförbund traditionsenlig Höstfest, denna gång på Rommehedslägrät i Stora Tuna.

Dagen samlade ett åttiotal medlemmar som fick del av Dalregementets och Rommehedslägräts historia genom Jan-Ola Nyströms föredrag. Olika lägersignaler presenterades av Roland Lindberg i Officerssalongen, där det även serverades lunch och kaffe. Visning av museet och lägerplatsen ingick också under sakkunnig ledning av Sten Bergman och Jan -Ola Nyström. Kompanifanorna visades upp

Intresserade åhörare vid höstfesten på Rommehed.

Foto: Erik Thorell 2016.

Höstfest på Rommehed

Överst från vänster:

Landshövding Ylva Thörn tackar värdforeingarna för ett väl genomfört arrangemang. Deltagarna anländer till Officerssalongen på Rommehed. Uppmärksamma åhörare. Mora kompanis fana visas upp.

Foton: Erik Thorell 2016

samtidigt som Jan-Olof Montelius berättade om fanornas och militärbostälernas historia. Deltagarna fick även en presentation av den kommande boken ”Massakern på Norrmalmstorg” av författaren Claes-Göran Bergstrand. Dagen avslutades med att Curt Holgersson framförde Karlfeldts dikt ”Tuna ting”.

KOMMUNIKATION OCH OPINIONSBILDNING

Hembygdsförbundets årsbok Dalarna 2016, årgång 86, hade denna gång temat ”Arkeologi”. Eva Carlsson, arkeolog på Dalarnas museum, har varit redaktör för årsboken och i redaktionskommittén ingick dessutom Jan Raihle, Staffan Nilsson och Erik Thorell. För form och ombrytning stod Anna Eriksson, Dalarnas museum. Årets bok har haft ett större format och omfattning än tidigare år. Boken är i sin helhet skriven av arkeologerna Eva Carlsson, Maria Lannerbro Norell, Greger Bennström och Joakim Wehlin på Dalarnas museum. Boken har följts upp med två föreläsningar i länet. Ytterligare 12 föreläsningar är planerade till 2017.

Tidskriften Dagsverket har utkommit med fyra nummer. Tidningens upplaga är 2 100 exemplar. Ansvarig utgivare har varit Anna Lögdqvist/Christer Björklund, redaktör har varit Erik Thorell. Formgivare Anna Eriksson. Teman för året har varit: 1. Återbruk, 2. Odling, 3. Dala-modernismen, 4. Uppdagat.

Hembygdsförbundet sprider information, nyheter och inbjudningar etc. till sina medlemmar via ett digitalt nyhetsbrev. Sammanlagt utgick fjorton stycken under året. Den 31 december hade nyhetsbrevet 327 prenumeranter (312 st. – 2015). Nyhetsbrevet har ersatt de tidigare tidskrävande och dyra postutskicken. Förbundets hemsida, som ligger under www.dalarnasmuseum.se, har uppdaterats med nya bilder och aktuella information.

DFHFs verksamhet och aktiviteter, ss. Berättardagar, Årets Hembygdsbok, Årsmötet, Vårutflykten till Lindesnäs och Hembygdens Helg har uppmärksammats i pressen. Berättardagarna uppmärksammades också genom ett inslag i Radio Dalarna.

PRISER, UTMÄRKELSER OCH BIDRAG

DFHF nominerade Vämhus hembygdsförening till SHFs pris ”Årets Hembygdsförening”, föreningen nådde tyvärr inte ända fram till prispallen.

Till SHFs pris ”Årets Hembygdsbok 2016” nominerade DFHF Sollerö hembygdsförenings årsbok ”Sool-Öen 2015”. Tyvärr nådde den inte heller fram till ett nationellt pris.

DFHF har varit representerat, av Anna-Karin Andersson, i juryn för Länsstyrelsens utmärkelse ”Årets ängsbrukare i Dalarna”. Utmärkelsen 2016 gick till Odens Olle Eriksson, Bäckmases Lennart Hindriks och Bäckmases Per Hindriks i Risåsa fåbodar.

Under året har förbundet beviljat följande bidragsansökningar ur Billengrens gåva:

Dalarnas museum, avskrivning av skuld, 90 824 kr.

Dalarnas museum, arkeologibok, 150 000 kr (150 000 kr/år 2014-2016).

Dalarnas museum, tillfälligt bidrag för 2016, 400 000 kr

Hembygdsföreningen Lindesnäs Gemenskap, tryckningsbidrag, 10 000 kr

Ore Hembygdsförening, tryckningsbidrag, 15 000 kr.

Hantverkslaboratoriet i Mariestad/Göteborgs universitet, seminarium, 10 000 kr.

Två av Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbunds diplom för släktgård har kompletterats:

Erikhans-gården, Österbyn, Svärdsjö – Inger Emilsson

Erikgörs-gården, Gammelgården, Stora Skedvi – Helena Myrsell

MEDLEMSAKTIVITETER

En kretsträff har hållits i Lomkällan dit Särna Fornminnesförening inbjudit.

Representanter för föreningarna från Älvdalen, Idre, Särna, Lima, Transtrand och Älvdalens kvinnliga Slöjdklubb infann sig tillsammans med representanter för Dala Femund Forkörförening. Vid träffen deltog också Läns hemslöjds konsulent Kattis Karlsson Nordqvist och f.d. Läns hemslöjds konsulent Ulla Berglund Brasch. En dräktrådsträff har hållits på By hembygdsgård med 20 representanter för hembygds-, hemslöjdsföreningar och folkdanslag. Träffen skedde i samverkan med Läns hemslöjds konsulent Kattis Karlsson Nordqvist.

Därutöver har sju föreningar besökts, för rådgivning, av hembygdskonsulenterna.

Övrig rådgivning till medlemsföreningarna har gjorts via telefon och e-post.

Hembygdskonsulenterna har hållit två föreläsningar; en om Folkdräkten i Gagnef och en om fyndet av skelett vid grävning för nya Kyrkskolan i Stora Tuna 1921, tillsammans med arkeolog Joakim Wehlin.

ÖVRIGA AKTIVITETER

För tredje året genomförde Dalarnas museum, Hantverkslaboratoriet/Göteborgs universitet och Länsstyrelsen Dalarna ett seminarium om medeltida timmerhus, med DFHF som medarrangör. I år ägde seminariet rum i Älvdalen den 21-22 maj.

Hembygdskonsulenten har representerat DFHF vid fem möten, och en workshop, med arbetsgruppen för timmerhuskultur initierad av Region Dalarna.

Hembygdskonsulenten har också deltagit i två möten med Utvecklingsgruppen för Ottilia Adelborgmuseet i Gagnef.nella arkeologidagen, kulturarvsdagen, geologins dag och arkivens dag.

RIKSÅRSTÄMMAN I STOCKHOLM

Den 21-22 maj 2016 anordnade Sveriges Hembygdsförbund Hembygdsdagar med Riksstämman i samarbete med Stockholm läns Hembygdsförbund. Årets riksstämman var en dag kortare än vanligt på grund av det stora evenemanget Hembygdens helg på Skansen den 27-28 augusti.

Temat för riksstämman var ”En vision för hembygdsvården 2030”. Föreningarnas och förbundens arbete med visionen under våren följdes upp och den övergripande frågan var hur hembygdsvården kan bidra till en positiv samhällsutveckling.

Inbjudna gäster från Riksantikvarieämbetet, Sveriges Museer och andra folkförbund bidrog med perspektiv och omvärldsanalyser. Arrangemanget var förlagt till Medborgarhuset på Södermalm i Stockholm.

På lördagskvällen anordnade Stockholms läns hembygdsförbund festmiddag på restaurang Saltsjö Pir i Fisksätra utanför Stockholm och bjöd på hembygdsresor under söndagen. Under festmiddagen delades två plaketter ut för ”rik gärning i hembygdsvårdens tjänst”.

Ekonomi

Hembygdsförbundets resultat och ställning redovisas separat.

Ekonomi

Hembygdsförbundets resultat och ställning redovisas separat.

Falun den 23 februari 2016

*Ylva Thörn
Staffan Nilsson
Anna-Karin Andersson
Jon Bodin
Jan-Olof Montelius
Birgitta Sandström
Inga A:son Murmester*

*Kristoffer Olerås
Olle Tranberg
Per Kåks
Gertrud Ilis
Anna Lögdqvist, t.o.m. 2016-02-14
Christer Björklund fr.o.m. 2016-02-15*

**DFHFs styrelse på vårutflykt till Lindesnäs Bruk
och hembygdsföreningen Lindesnäs gemenskap, i juni 2016**
Foto: Erik Thorell

Från Dalarnas bygder 2016

De flesta föreningar berättar om ett stort arbete med sina anläggningar. Hus och föremål repareras och underhålls kontinuerligt och utemiljöerna sköts, allt tack vare en stor ideell arbetsinsats, som det tyvärr inte finns plats att specificera nedan. Det är viktigt att se arbetet bakom alla de välskötta anläggningar som finns runt om i länet!

Aspeboda hembygdsförening har arrangerat program för allmänheten vid Kolarkojan, midsommarfirande, Berättarafton, Hembygdgårdens dag samt friluftsgudstjänster och adventskaffe. Rundtur i bygden i samarrangemang med Falubygdens släktforskarförening har också stått på programmet, liksom dräktsömnads- och byombudsträff. Föreningen har givit ut tre nummer av sockenbladet "Flåhackan".

By sockengille har anordnat valborgsmässo-, nationaldags-, midsommarfirande och Sockengilletts dag. Meksmäss firades med filmvisning. Julmarknad arrangeras tillsammans med en julstuga med högläsning för barn och vuxna. En arkeologiskola anordnades i samarbete med By skola, By sockengille och Avesta kommun. Utgrävningsveckan resulterade i en utställning på hembygdsgården och Verket i Avesta. Föreningen har också givit ut en årsskrift och arrangerat en bildcirkel om byn Vatebo.

CTH Vänförening i Borlänge har under året anordnat berättar- och musikkvällar, samt anordnat guideade visningar av museet och utställningarna.

Djura hembygdsförening anordnade en sommarfest på hembygdsgården med sång och musik samt en blomstervandring. På hembygdsgården som varit öppen under söndagarna i juli visades en utställning med akvareller av Bengt Brandström. I september invigdes den nya bronsstatyn, föreställande "Vackra Carin", vid kyrkan. Konstnären bakomverket är Peter Linde.

Envikens Hembygdsförening har under året haft studiecirklar i dräktsömnad och släktforskning, samt en kamratcirkel om gamla hantverkstekniker. För allmänheten har anordnats vävning, syjunta, midsommarfirande, hemvändardagar, Görasdagar i juli och julöppet under första advent. Ingen årsskrift har givits ut detta år.

Floda hembygdsförening har rest en mila och en programdag vid Kvarna har anordnats. En dräktcirkel och en fotoutställning samt kofestmarknad och städdagar på hembygdsgården har också stått på programmet.

Folkärna hembygdsförening har under året firat 90-årsjubileum med gammeldags middag och program. Vidare har föreningen anordnat grötfest, nationaldagsfirande, midsommarfirande, friluftsgudstjänst, skörde- och hantverksdagar samt julmässa. Under sex dagar har hembygdsgården hållits öppen med kaffeservering och loppis.

Föreningen Hedemora Gammalgård har anordnat traditionellt nationaldags- och midsommarfirande och ekumenisk gudstjänst. I juli har det varit musik och föreläsningar på torsdagskvällar. Barnprogram har förekommit tre onsdagseftermiddagar. Gammalgården har visats med guide. Serveringen har hållits öppen med hjälp av kommunens Arbetsmarknadsenhet och ett antal skolungdomar.

Föreningen Rommehed har anordnat musikaftnar under sommaren med olika orkestrar och musikanter. Nationaldagsfirande och Stortapto har genomförts. Musikpaviljongen har hyrts ut för borgerliga vigslar. Föreningen var tillsammans med Dalregementets museer värd för DFHF:s Höstfest.

Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge har under året haft öppet hus vid 26 tillfällen som samlat många deltagare. Programverksamheten har bestått av DNA i släktforskning, månadsmöten med föreläsningar samt studiebesök och anbytarträff. Medlemsbladet Tunarötter har givits ut med tre nummer och en CD skiva med ministerialböcker för Stora Tuna.

Gagnefs hembygdsförening har arrangerat nationaldagsfirande, höstfest, grötfest och julmarknad. Bydokumentation har startat i flera byar.

Garpenbergs Hembygdsförening har anordnat valborgsmässofirande, midsommarfirande, sommarcafé och hemvändardagar. Trefaldighetskvällar har man anordnat källdrickande. Surströmmingsfest och kolmilekväll liksom guidade visningar av gruvkapellet har också stått på programmet.

Granbergs Fäbodlag har haft röjardagar, arbetsdagar och kräftska. För allmänheten har anordnats majstångsresning med sommarfest, hembygdsguden Granbergsdagen samt hässjning av hö.

Grangärde hembygdsförening har förutom midsommarfirande haft hemvändardag under Grangärdebygdens vecka, programdagar i samband med Dan Andersson veckan samt julmarknad. Prova på dag för bygdens tredjeklassare och besök av förskoleklasser har också anordnats. Samlingarna har utökats med sju vagnar, från Nyhammars Bruk, som ropats in på auktion. En händelse som gav återklang i såväl press som radio.

Grytnäs Hembygdsförening har för allmänheten anordnat trivselkväll, konstrunda, nationaldagsfirande, midsommarfirande. Gammalgården har hållits öppen under juli månad. Jularbo-Gille och sånggruppen Grytorna har uppträtt på hembygdsgården. Guidade turer i bygden och åtta stycken föredrag med bildvisning har också stått på programmet. Vid Skogsbo skolas avslutning har föreningen arrangerat kaffeservering på Gammalgården. Föreningen har även hjälpt enskilda personer med släktforskning och att hitta släktgårdar.

Gustafs hembygdsförening firade Valborgsmässa i Enbacka. I samarbete med andra föreningar arrangerades program under Gustafsdagarna. En ”Gammal slätterdag”, filmvisning och fotoutställning anordnades också av föreningen.

Hembygdsföreningen Lindesnäs Gemenskap har medverkat i Konstrundan i Vansbro kommun, Nås Hembygdsförenings 60-års jubileum och Lindesnäsdagen med spelmansstämma. Under sommaren har föreningen haft öppet i Bruksmuseet på helgerna förutom visningar för förbeställda grupper. Med bidrag från Gustaf Sundblads fond bjöd föreningen gamla Linesnäsbor på middag i anslutning till SHFs 100-års jubileum. Föreningen har också anordnat en kurs i hantering av branddepot för medlemmarna.

Husby hembygdsförening hade traditionsenligt valborgs-, nationaldags- och midsommarfirande. Övriga arrangemang som föreningen anordnat är trefaldighetsfirande med källdrickning och Dalkarlsvandringens dagsetapp mellan Kniva och Fline. Under en vecka i juli uppfördes bygdespelet Kaos i kulisserna på hembygdsgården. Torgmarknad anordnades på torsdagar under sommaren. Countryafton, bondensdag och hantverkardag är andra arrangemang som ägt rum under året. Verksamhetsåret avslutades med en brasafton.

Idre hembygdsförening har arrangerat nationaldagsfirande, midsommarfirande, drive in bingo, julmarknad och forkörarmarknad. Hemvändradagar har också stått på programmet.

Ingvallsbenning och Turbo hembygdsförening har anordnat tipspromenader, fotoutställning, berättarkafé, hemvändardag och gudstjänst samt ett antal studiecirkel. Föreningen har också givit ut almanackor med motiv från bygden. Järna hembygdsförening har anordnat nationaldagsfirande, midsommarfirande, julmarknad och kyrksöndag med kyrkbåtsrodd. Sill- och tunnbrödkväll samt fäboddag har genomförts. Hembygdsbladet har utkommit med tre nummer. Föreningen har också skött skolmuseet.

Korsnäsbygdens historiska forskargrupp har haft Strömgården öppen varje helgfri tisdag. Föreläsningar och bildvisningar har genomförts. Föreningen har givit ut en almanacka.

Kungliga Dalregementets kamratförening har för sina medlemmar haft årsmöte med kamratmiddag och medlemsresa. För allmänheten har genomförts stortapto i Rommehed och musikafton i Dalasalen på regementet.

Lima hembygdsförening har genomfört kulturcafé med berättande på limamål som tema fyra gånger under våren. Hembygdsdag, kolbullekväll med allsång, lieslåtter och kvarndag med gudstjänst samt berättarkvällar med bildvisning har anordnats. Guidning av hembygdsgården har skett vid flera tillfällen under sommaren. Föreningen har också medverkat i medlemsskriften Öfre Gäldet som utkommit med fyra nummer.

Ludvika hembygdsförening har arrangerat plantbyttardag, nationaldagsfirande, midsommarfirande, program under Dan Anderssonveckan, nostalgidag, julmarknad och loppislördag. Bergsmangården och servering har hållits öppen för allmänheten under sommaren. Föreningens "husmödrar" träffas varje måndag med handarbeten och skapande verksamhet. Arkivgruppen har arbetat med utbildning och örtagårdsgruppen har skött om trädgården. Föreningen har givit ut Marnäsposten. Insamling till ett "Ludvika Lexikon" har gjorts.

Långshyttans brukshistoriska förening har haft ett antal smideskurser i den egna hyttmedjan, där det också har varit smidesdemonstrationer på lördagar. Minnenas

eftermiddag, Brukets Dag, byvandringar, kakfest, hantverksdag, musikunderhållning, tipspromenad, äppelkakans dag, ljuskväll, novemberträff, julmarknad och Luciafirande har stått på programmet. Traditionsenligt utgavs tidskriften Husby-Rocken. Bengtsgården och butiken har hållits öppen under lördagar stora delar av året.

Malungs hembygdsförening arrangerade nationaldags- och midsommarfirande. Camping har anordnats i anslutning till hembygdsgården. Föreningen har också anordnat föreläsningar.

Hembygdsboken, Skinnarbygd, har givits ut. Föreningen har också medverkat i skriften Öfre Gäldet som utkommer med fyra nummer per år.

Medicinhistoriska museets vänförening i Falun har under året gjort en studieresa till Köpings museum för att se Scheelesamlingarna. Museet har hållits öppet varje torsdag eftermiddag samt efter överenskommelse för grupper. Föreningen har ställt ut delar av sin samling i montrar på Falu lasarett.

Mockfjärds hembygdsförening har anordnat valborgsosfirande, nationaldagsfirande, filmkvällar och berättarkväll. Byvandringar och programdagar i juli har också genomförts. Julmarknad anordnades i samarbete med Mockfjärds Intresseförening.

Mora hembygdslag har sju arbetsgrupper inom styrelsen som haft återkommande möten med alla byalag och föreningar inom kommunen. Föreningen har ordnat en kurs i Dalmål och föreläsningar. En publikation, "Missmårn" har tagits fram.

Museiföreningen Gefle-Dala Jernväg har genomfört en studiecirkel vid museitågskörningar för allmänheten. En medlemsresa med eget tåg till Munktells museum i Eskilstuna samt en resa till Gävle och Sveriges Järnvägmuseum har anordnats. Museitågskörning mellan Falun och Grycksbo har genomförts sju gånger. Summer Jamboree och Ångans dag är andra arrangemang som föreningen anordnat. Tågsläpp har anordnats för allmänheten där man haft möjlighet att se samlingarna, prova på att vara lokförare eller rallare. En resa till Classic Car Week och Rättviksmarknad har också stått på programmet.

Norra Venjans Hembygdsförening har haft midsommarfirande och julmarknad på Gammelgården och anordnat kvarnaftnar i samarbete med IOGT-NTO. Den vattendrivna kvarnen har använts för att mala mjöl till eleverna på Lantbruksskolan

i Rättvik. På Venjansdagen har det varit hantverkare, försäljning och underhållning samt serverats kolbullar.

Norns Bruks Vänner har anordnat ett välbesökt midsommarfirande. På årsmötet hölls ett föredrag om järnhanterings utveckling. På Norndagen genomfördes guidade vandringar på bruket och närliggande besöksmål. Även torpvandringar har stått på programmet. Föreningen har utfört ett upprustningsarbete vid Knapptjärns gruvområde, där också informationstavlor satts upp. Tre småskrifter har givits ut under året.

Norrbärke hembygdsförening har arrangerat program vid valborg, nationaldag, midsommar och julstök. Tunet har använts för friluftsgudstjänster och vigslar. Föreningen har anordnat en bokcirkel som forskat och skrivit om bygden. En filmcirkel har bildats för att arbeta fram en bygdefilm. För medlemmarna har man haft en grucirkel som röjt och märkt upp gruvor och fornminnen samt arbetskvällar med vård av hembygdsgården. Onsdagsgruppen har skött planering, bakning och dukning. Föreningen ger också ut tidskriften Bärkebygd.

Nås hembygdsförening har anordnat en försommarfest, midsommarfirande samt medverkat vid jubileet i Lindesnäs. Berättarkväll, göromålsdag vid Lisskvarngården, ängsslåtter och allsångskväll har också genomförts liksom äpplets dag. Medlemsbladet Nåsvargen har givits med två nummer.

Ore hembygdsförening har genomfört midsommarfirande i Gammelstan samt båtsöndag med gudstjänst, lieslåtter, Gammelstans dag och naturutflykter. Föreningen ger ut medlemstidningen "Ore Hembygd".

Orsa-Skattunge hembygdsförening har under året haft studiecirklar om Orsamålet, kurbitsmålning, kulning och smide. För allmänheten har anordnats midsommarfirande, hembygdsgårdensdag, fäboddag, kulningsdag, gammaldags marknad. Föreningen har givit ut en årsskrift.

Ottilia Adelborgs vänförening har haft konstutställning vid Turistbyrån och i Adelborgssalen i Djurås, samt två föreläsningar. En om Anna Wettergren-Behm, den andra om Ottilia Adelborg och 1890-talets kvinnorörelse. Föreningen har givit stöd Ottilia Adelborgmuseet.

Rättviks hembygdskommitté har ordnat studiecirkel om rättviksmålet, närläsning av Rättviksböckerna, Rättviksdräkten på 1700-talet och historiska kartor i samarbete med Ore och Boda hembygdskommittéer. Traditionellt midsommarfirande har genomförts liksom Gammelgårdens dag, Byarnas dag och temakvällar under sommaren samt Adventskaffe och bakdagar. Guidade visningar har genomförts på Gammelgården och Dalskåpseumet med Ollas Olles gård under sommaren. Kommittéen deltar med informations- och försäljningsstånd på Rättviksmarknad vår och höst. Kaféarrangörerna har haft en omfattande konsertverksamhet under sommaren. Kommittéen har påbörjat ett arbete med en nyutgåva av årsboken Rättvikskrus. Ordbok över Rättviksmålet har utkommit. Kommittéen har även givit bidrag till utgivning av flera publikationer.

Siljansnäs hembygdskommitté har traditionsenligt firat nationaldag, midsommar och siljansnäsdagen. Man har också arrangerat fäbod- och marknadsdag. Musik- och trivselkvällar har arrangerats på Mas Olles Gammlegård där det också anordnats upplevelsedag för skolklasser. Julmarknad i Sockenstugan, nyårsvandring med fackeltåg och servering av glögg och fyrverkeri på Björkberget har även stått på programmet. Kommittéen har haft en utställning på äldreboendet Björkbacken.

Silvbergs hembygdskommitté har anordnat byvandringar och visat filmer från bygden. Silvbergsdagen anordnades för allmänheten liksom tipspromenader på söndagarna i juli. Kommittéen driver en gammal bagarstuga som hyrts ut till allmänheten.

Sollerö hembygdskommitté har anordnat föredrag om vikingar och musik i sommarkväll tillsammans med Svenska Kyrkan. Trivselaftnar, fäbodag, kvarndag, järnframställning och gammaldagsmat dag har även stått på programmet. En gudstjänst till sjöss med S/S Engelbrekt anordnades också liksom en kurs i Soldmål. Kaffeserveringen på hembygdsgården har varit öppen under sommaren. Kommittéen har givit ut årsboken Sool-Öen.

Stora Skedvi Hembygdskommitté har anordnat bussresor till Närke och Jubileumshelgen på Skansen. Kransbindning och julbord har anordnats för medlemmarna på hembygdsgården. För allmänheten har genomförts nationaldagsfirande, blomsterbindning, midsommarfirande, byvandring, brittsommarmässa och traktorträff med Bosse Bildoktorn. Musikkväll, loppisdag, milkväll och kyrkogårdsvandring har också stått på programmet. Kommittéen var

även medarrangör vid konserten Dalabarock i kyrkan. Under museimässan på Dalarnas museum deltog föreningen med en monter som speglade verksamheten. På Gammelgården har det varit Tidsresa för Skedvis alla fjärde klassare, där har även funnits ett sommarkafé.

Föreningen har givit ut årsgåvan Skedviplogen och två nummer av Skävinytt.

Sundborns hembygdsförening firade nationaldag, midsommar och hembygdens dag samt arrangerade en julmarknad och julpyssel. Torsdagar i juli har det varit öppet hus på Bondes gård som även besöktes av förskolebarn. Föreningens kyrkbåt användes vid tävlingar. En gemensam cykelutflykt till ”Gårdarna runt sjön” genomfördes.

Svärdsjö hembygdsförening har genomfört två studiecirkel, en om att sy sin egen Svärdsjödräkt den andra om Prostparken under 1900-talet. Medlemmarna har inbjudits till adventskaffe. Föreningen har arrangerat midsommarfirande och onsdagskvällar med hantverk, servering av glödstekt sill och scenuppträdande. En silldag har även ordnats för boende på äldreboendet Källegården, hemtjänsten och Träffpunkten. Blomstervandringar och bruksvandringar har även anordnats. ”Bygdens barn”, där årskurs två från samtliga skolor får besöka gammelgården, anordnades i samarbete med Svärdsjö församling. Föreningen deltog även med en monter på museimässan på Dalarnas museum. På Arvid Backlundgården har ett antal arrangemang genomförts.

Sågmyra hembygdsförening har ordnat berättarkväll, filmkväll och haft guidade turer på ylleleden. Fredagsfika har anordnats varje fredag under året. Museet har hållits öppet under sommaren samt alla helger. Föreningen samlar också in bilder som publiceras på Bygdeband.

Äldre Sågmyrabor har filmats och intervjuats om sin uppväxt i samhället. Sillafton på Svengården har också stått på programmet. Föreningen har utgivit fyra nummer av Sågmyra Nyheter.

Sätters hembygdsförening har anordnat öppet höstmöte med olika teman på hembygdsmuseet Åsgårdarna. Under sommaren har genomförts musikprogram, hantverksturser och guidade visningar. Stads-, kyrkogårds- och andra vandringar i Säter har även stått på programmet. Vid två tillfällen har det varit öppet hus i Sockenstugan med filmvisning och en utställning om yxfabriken. Årsskriften Sättersmeden har utkommit.

Söderbärke Hembygdsförening har under året arrangerat Valborgsfirande, midsommarfirande och medverkat i programaktiviteter i Konst i Påsk. Föreningen har också deltagit i Söderbärkes aktivitetsvecka då hantverkare visar sina alster på hembygdsgården. Byvandring, kyrkogårdsvandring och gamla brandstationen har också stått på programmet. Föreningen har medverkat med artiklar i skriften Bärkebygden.

Södra Venjans hembygdsförening har firat nationaldagen, midsommar och anordnat kyrkbåtsrodd i samarbete med Svenska kyrkan.

Transtrands hembygdsförening har varit medarrangör till valborgsmäss, nationaldag och midsommar. Sälendagen och julmarknad har också hört till arrangemangen. Bydokumentationsgruppen har givit ut böcker. Föreningen har även givit ut medlemstidskriften Öfre Gäldet.

Tunabygdens hembygdsförening har arrangerat traditionellt midsommarfirande och julmarknad i samarbete med Folkdansgillet och spelmanslaget. Stickkafé har anordnats under hösten. En arbetsgrupp har under samma tid träffats en gång i veckan och framställt slöjdprodukter och bakat bröd till julmarknaden. Dalarnas automobilklubb har haft mycket välbesökta träffar på Gammalgården under sommaren. Friluftsgudstjänster och logdans har också stått på programmet liksom en vårutflykt till Noraå Bruk. På Gammalgården har också, av externa arrangörer, anordnats bruksfestival, medeltidsmarknad, tomtevandring, sakletardag och Konst i Kvadrat. Föreningen deltog med monter på museimässan på Dalarnas museum. Årsskriften Tunum har givits ut för 60:e gången.

Tällbergs Hembygdsförening har ansvarat för firande av Nationaldag, valborg, midsommar och Lucia. Julgransplundring, lekaftnar och klimpfest har också arrangerats i bystugan. Föreningen skickar ut ett medlemsbrev till alla nyinflyttade i Tällberg. Studiecirkelar har genomförts i fransk konversation, bride och yoga.

Vika byalag i Mora har anordnat fäbodvandring och adventskaffe, Vikadagen, sommarfest, filmafton och slåtterdag. Hembygdsgården har visats för besökare.

Vika-Hosjö hembygdsförening har anordnat gökotta, midsommarfirande och sillfest. Bland övriga program som genomförts är föreläsningar, slöjd- och trädgårdskurser. Föreningen har givit ut tidskriften Slagan.

Vikmanshyttans hembygd-förening har arrangerat midsommarfirande, växtmarknad, musikaftnar och torpvandringar. Man har även arrangerat musikkaféer.

Väster Silfbergs Vänner har haft två studiecirkelar i forskning och dokumentation. Man har anordnat fyra trivselskvällar. Boken Torp och torpare har givits ut.

Åhls hembygdsförening har firat hembygdsgårdens 100-års jubileum. Studiecirkelar om Solberga by och Insjön förr och nu, där byarnas innevånare sedan omkring år 1800 har dokumenterats, liksom en arkeologiföreläsning har genomförts. Vandringar i bygden har genomförts varje måndags förmiddag i Åhl och grannsocknarna liksom gruvvandringar. För allmänheten har anordnats valborgsfirande, midsommarfirande, hembygdsgård med barnteater. För skolans årkurs 2 har ordnats upplevelsedag. Gamla Teatern och Gamla småskolan har hyrts ut. Medlemsbladet har utkommit med fyra nummer och man har tryckt en almanacka och en bok om Åhl-dräkten.

Foton från Hembygdens helg på Skansen och höstfesten på Rommehed, 2016.
Foto: Erik Thorell

Föreningar i DFHF

Det finns femton kommuner i Dalarna och i de flesta finns det mer än en hembygdsförening. Här nedanför redovisas de 91 föreningarna kommunvis. Adresser till föreningarna finns längst ned på sidan. Många av föreningarna finns att söka på Sveriges Hembygdsförbunds hemsida, <http://www.hembygd.se/>

AVESTA

By sockengille
Folkärna hembygdsförening
Grytnäs hembygdsförening

BORLÄNGE

CTH Vänförening
Föreningen Rommehed
Föreningen Släkt och bygd i Borlänge
Torsångs hembygdsförening
Tunabygdens hembygdsförening
Tuna-Hästbergs Hembygdsförening

FALUN

Aspeboda hembygdsförening
Bjursås fornminnes- och hembygdsförening
Dalarnas idrottshistoriska förening
Dalarnas idrottsmuseum
Dalregementets museer
Elsborgs stadsdelsförening
Envikens hembygdsförening
Föreningen Dalkarlsvägen
Grycksbo Gille
Hembygdsföreningen Kultur och Miljö i Falun
Korsnäsbygdens historiska forskargrupp
Kungliga Dalregementets kamratförening
Medicinhistoriska museets vänförening

Museiföreningen Gefle-Dala Jernväg
Sundborns hembygdsförening
Svårdsjö hembygdsförening
Sågmyra byaråd
Sågmyra hembygdsförening
Vika-Hosjö hembygdsförening
Östanfors stadsdelsförening

GAGNEF

Floda hembygdsförening
Gagnefs hembygdsförening
Stiftelsen Gagnefs minnestuga
Mockfjärds hembygdsförening
Otilia Adelborgs vänförening

HEDEMORA

Föreningen Hedemora Gammelgård
Föreningen Norns bruks vänner
Föreningen Vikmanshyttebygdens traditioner
Garpenbergs hembygdsförening
Husby hembygdsförening
Ingvallsbenning-Turbo hembygdsförening
Långshyttans Brukshistoriska förening

LEKSAND

Granbergs fåbodlag
Djura hembygdsförening
Leksands hembygdsförening
Munthes Hildasholm
Siljansnäs hembygdsförening

Tällbergs byalag för hembygdsvård
Åhls hembygdsförening

LUDVIKA

Grangärde hembygdsförening
Grängesbergs hembygds-gille
Hembygdsföreningen Laxsjöbygdens
vänner
Ludvika hembygdsförening
Skattlösbergs bygdegille
Strömsdals hembygdsvänner
Säfsnäs hembygdsförening

MALUNG - SÄLEN

Lima fornminnes- och hembygdsförening
Malungs hembygdsförening
Rörbäcksnäs hembygdsförening
Transtrands hembygdsförening

MORA

Färnäs Bys Bygdegårdsförening
Mora hembygds-lag
Norra Venjans hembygdsförening
Nusnäs hembygds-lag
Oxbergs hembygdsförening
Sollerö hembygdsförening
Södra Venjans hembygdsförening
Vika hembygds-lag
Vämhus hembygdsförening

ORSA

Orsa-Skattunge hembygdsförening

RÄTTVIK

Boda hembygdsförening
Ore hembygdsförening
Rättviks hembygdsförening

SMEDJEBACKEN

Norrbärke hembygdsförening
Söderbärke hembygdsförening
Väster Silfbergs vänner

SÄTER

Gustafs hembygdsförening
Silvbergs hembygdsförening
Stora Skedvi hembygdsförening
Sätters hembygdsförening

VANSBRO

Finnmarkens hembygdsförening
Järna hembygdsförening
Lindesnäs gemenskap, Hembygdsför-
eningen
Nås hembygdsförening
Vansbro hembygdsförening
Äppelbo hembygdsförening

ÄLVDALEN

Elfdalens hembygdsförening
Evertsbergs gammeldagsförening
Gröveldalens fornminnesförening
Idre hembygdsförening
Särna fornminnesförening
Ulum dalska - föreningen för älv-
dalskans bevarande

>Länk till medlemsföreningarnas
adresser

[http://www.dalarnasmuseum.se/index.
php/dalarnas-hembygdsfoerbund/
foereningar-i-dfhf](http://www.dalarnasmuseum.se/index.php/dalarnas-hembygdsfoerbund/foereningar-i-dfhf)

